

NOTA DE FUNDAMENTARE
la Proiectul Hotărârii de Guvern Pentru aprobarea
Planului național de dezvoltare pentru anii 2026-2028

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Planului Național de Dezvoltare pentru anii 2026-2028 (în continuare-PND 2026-2028) a fost elaborat de către Cancelaria de Stat, în baza propunerilor prezentate de ministere și alte autorități administrative centrale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Planul național de dezvoltare (în continuare – PND), este documentul de operaționalizare și implementare a Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (în continuare – SND).

Conform Hotărârii Guvernului 386/2020 privind planificarea strategică, pentru punerea în aplicare a prevederilor Strategiei naționale de dezvoltare (SND), Programului național de aderare (PNA) și a Programului său de activitate, Guvernul elaborează în baza criteriilor de prioritate și consecutivitate *Planul național de dezvoltare (PND)*. PND este structurat în baza celor 10 *obiective generale* din SND și este constituit din *partea descriptivă, partea operațională și setul indicatorilor de impact*. PND este un document ciclic, care cuprinde o perioadă de planificare de 3 ani, se *actualizează anual* și se aprobă de către Guvern până la finele lunii aprilie a fiecărui an, înainte de definitivarea și aprobarea Cadrului bugetar pe termen mediu (în continuare – CBTM). Prioritățile aprobate în PND 2026-2028, vor sta la baza elaborării CBTM 2026-2028, în conformitate cu principiile și regulile bugetar-fiscale stabilite în cadrul normative.

PND este elaborat în baza Listei priorităților de politici publice pe termen mediu pentru perioada 2026-2028 aprobate de Comitetul Interministerial pentru Planificare Strategică (în continuare – CIPS) la data de 27 decembrie 2024. La baza actualizării acțiunilor de reformă și proiectelor de dezvoltare pentru perioada 2026-2028 stau rapoartele de progres în implementarea PND 2024-2026 și PND 2025-2027, măsurile din partea de implementare a angajamentelor din Programul național de aderare, evaluarea Cadrului bugetar pe termen mediu, precum și constatările rapoartelor anuale privind implementarea documentelor de politici publice sectoriale și a documentelor de planificare.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

PND este un document ciclic, care cuprinde o perioadă de planificare de 3 ani și se actualizează anual, în temeiul pct. 42 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

PND 2026-2028 este constituit din partea descriptivă și partea operațională, ambele fiind structurate în baza celor 10 obiective generale stabilite în SND și corelate cu obiectivele și prioritățile stipulate în cadrul național de planificare strategică, precum și cu cele 7 domenii prioritare stabilite în agenda de reformă pentru Republica Moldova.

Partea descriptivă conține descrierea direcțiilor de intervenție prioritare pe termen mediu și evoluția prognozată a indicatorilor de impact stabiliți pentru fiecare obiectiv general, precum și descrierea succintă a acțiunilor prioritare de reformă și logica intervențiilor ce urmează a fi realizate de Guvern în perioada 2026-2028. De asemenea, a fost stabilită corelarea și contribuția acțiunilor de reformă planificate în partea operațională la realizarea angajamentelor și a obiectivelor asumate în cadrul Planului de Creștere Economică pentru Republica Moldova, Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029, Programului de activitate al Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană” și al Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030. Totodată, au fost reflectate costurile totale estimate pentru implementarea acțiunilor de reformă setate pentru fiecare obiectiv general și sursele de finanțare a acestora.

Partea operațională conține acțiunile de reformă care urmează a fi realizate de către Guvern în perioada 2026-2028, conform indicatorilor stabiliți, pentru a demara și a implementa reformele prevăzute în cadrul strategic pe termen mediu și lung. Fiecare acțiune de reformă planificată este transpusă în unul sau în mai multe proiecte de dezvoltare, în total 108 acțiuni de reformă și 285 proiecte de dezvoltare. Din numărul total de proiecte de dezvoltare pentru perioada 2026-2028, 65 % asigură continuitate PND 2025-2027, iar 35 % sunt proiecte noi. Din numărul total de proiecte investiționale Totodată, partea operațională include Lista proiectelor investiționale propuse spre finanțare din Facilitatea de reformă și creștere pentru Republica Moldova (Growth Plan).

Pentru a măsura progresul general în realizarea priorităților și a reformelor proiectate, PND 2026-2028 conține setul de indicatori de impact și de rezultat relevanți, pentru fiecare indicator fiind stabilite valorile de referință și țintele pentru anul 2028.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu este aplicabil

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea reformelor preconizate va avea un impact semnificativ asupra sectorului public prin eficientizarea administrației publice și creșterea calității serviciilor furnizate cetățenilor. Se preconizează modernizarea infrastructurii critice naționale, digitalizarea sectorială și reducerea birocrăției excesive, ceea ce va duce la o mai bună organizare și utilizare a resurselor publice. De asemenea, se va pune accent pe consolidarea capacităților instituționale pentru absorbția fondurilor europene și implementarea eficientă a reformelor necesare pentru aderarea la Uniunea Europeană.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectele planificate în PND 2026-2028 urmează a fi reflectate în Cadrul bugetar pe termen mediu pentru perioada 2026-2028, prin intermediul Strategiilor Sectoriale de Cheltuieli. În acest scop, pentru fiecare proiect au fost estimate costurile de implementare și indicate sursele de acoperire a acestora, cu incluse referințele la subprogramele bugetare, conform anexei nr. 7 la Ordinul ministrului finanțelor nr. 208/2015 și proiectului de asistență externă.

Costul total de implementare a proiectelor planificate se estimează la 165 469 723 mii lei, inclusiv pentru perioada 2026-2028, cca. 9 % ([14 336 753 mii lei]) costuri finanțate din bugetul de stat, 53 % ([93 545 957 mii lei]) din asistență externă și 39 % ([64 810 301 mii lei]) - costuri neacoperite. Pentru anul 2026 resursele financiare necesare pentru realizarea reformelor planificate se estimează la [69 828 616 mii lei], pentru anul 2027 – la circa [64 760 791 mii lei], iar pentru anul 2028 – la [38 103 604 mii lei].

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Reformele planificate vor contribui la stimularea investițiilor private și la dezvoltarea infrastructurii economice și sociale la nivel local, regional și național. Creșterea capacităților sectorului energetic și dezvoltarea infrastructurii de mobilitate vor crea un mediu favorabil pentru mediul de afaceri. De asemenea, simplificarea procedurilor administrative și digitalizarea vor facilita accesul întreprinderilor la servicii publice și vor reduce costurile de conformitate.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Planul Național de Dezvoltare, nu reprezintă doar un instrument de planificare, ci și un cadru pentru promovarea echității și egalității de gen. Acesta contribuie la dezvoltarea unei societăți incluzive și echitabile prin prioritizarea și integrarea obiectivelor care vizează reducerea

inegalităților de gen în documentele de politici publice și actele normative planificate, în conformitate cu angajamentele naționale și internaționale ale Republicii Moldova.

Măsurile implementate vor influența pozitiv bunăstarea populației prin crearea de locuri de muncă bine plătite, creșterea veniturilor și îmbunătățirea accesului la servicii publice esențiale, precum educația și sănătatea. Construirea spitalelor regionale și dezvoltarea infrastructurii educaționale vor avea un impact direct asupra calității vieții cetățenilor.

Proiectele integrează principiile de echitate și egalitate de gen, asigurând acces egal la oportunități economice, sociale și educaționale pentru toate categoriile de cetățeni. Consolidarea capacităților administrației publice și modernizarea infrastructurii vor facilita participarea echilibrată a femeilor și bărbaților în viața economică și socială.

4.5. Impactul asupra mediului

Extinderea suprafețelor împădurite, reabilitarea infrastructurii de mobilitate și sporirea rezilienței sectorului agricol vor avea efecte pozitive asupra mediului. De asemenea, măsurile de creștere a capacităților energetice vor viza tranziția către surse regenerabile și reducerea amprente de carbon, contribuind la un mediu mai curat și durabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Implementarea reformelor și proiectelor naționale va contribui la creșterea competitivității economice și la sporirea rezilienței naționale în fața provocărilor externe. Modernizarea armatei și fortificarea punctelor de trecere a frontierei vor consolida securitatea națională, iar dezvoltarea infrastructurii turistice va avea un impact pozitiv asupra promovării imaginii țării pe plan internațional. În contextul aderării la UE, măsurile adoptate vor facilita integrarea Republicii Moldova în piața unică europeană și alinierea la standardele europene în diverse domenii.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost plasat pe pagina web

particip.gov.md și pe pagina web a Cancelariei de Stat la compartimentul Transparență decizională. Link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13761.

Proiectul PND pentru perioada 2026-2028 a fost discutat în cadrul ședinței extraordinare a Consiliului pentru coordonarea dezvoltării durabile din zilele de 20 și 21 februarie.

7. Concluziile expertizelor

Nu este aplicabil

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea proiectului nu atrage după sine necesitatea modificării sau abrogării de acte normative în sensul aducerii acestora în concordanță cu prezentul proiect.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru a crește rata de implementare a reformelor, a asigura utilizarea eficientă a resurselor și a majora gradul de valorificare a asistenței financiare externe, în premieră, în anul 2024, Guvernul a operaționalizat un mecanism nou de implementare a reformelor, bazat pe sistemele de management al proiectelor. În acest sens, a fost lansată platforma www.proiect.gov.md – inițiativa digitală instituită pentru a oferi un mediu interactiv pentru gestionarea eficientă a proiectelor de dezvoltare din Republica Moldova. Platforma facilitează accesul autorităților și partenerilor de dezvoltare la date relevante legate de proiecte, oferind transparență sporită asupra activităților de dezvoltare și a alocării resurselor financiare.

Implementarea prevederilor prezentei hotărâri va fi realizată de către Cancelaria de Stat, ministere și alte autorități administrative centrale.

Secretar general adjunct al Guvernului /semnat electronic/ **Lilia DABIJA**